

ÇOCUKLARIN ŞİDDET ALGISI PROJESİ 2016-2017

HAKKINDA
SÜREÇ
FAALİYETLER
GÖRÜŞMELER
ODAK GRUPLAR
RESİMLER
ÖYKÜLER
FOTOĞRAFLAR
SLOGANLAR
AFİŞLER
ARAŞTIRMA

www.cocuklarinsiddetalgisi.com

ÇOCUKLARIN ŞİDDET ALGISI PROJESİ

www.cocuklarinsiddetalgisi.com

Tarlabası Toplum Merkezi
tarlabasi.org

Proje Koordinatörü
Psk. Ebru Ergün
ebru@tarlabasi.org

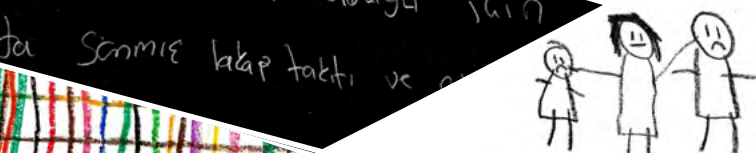
Bernard van Leer Vakfı
bernardvanleer.org

Türkiye Temsilcisi
Yiğit Aksakoğlu
Yigit.Aksakoglu@bvleerf.nl

Türkiye Programı Destek Sorumlusu
Neslihan Öztürk
Neslihan.Ozturk@bvleerf.nl

“Bu broşür Çocukların Şiddet Algısı Projesi kapsamında Bernard van Leer Vakfı'nın finansal desteğiyle basılmıştır. Bernard van Leer Vakfı broşürün içeriği ile ilgili olarak herhangi bir sorumluluk veya yükümlülük kabul etmez.”

2017, İstanbul
Tarlabası Toplum Merkezi tarafından hazırlanan
bu kitapçık para ile satılmaz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Karşı
bir Res

...oro f...
...papardı. İn...
...şöşyere kavga çı...
...da kalemını kaybetti. Sı...
...mimi bulun yoksa her birinişi te...
...sınıftaki herkes Gamze'den korktu...
...mi aramaya başladılar.

...süre sonra kalemını kitabın arasında b...
...encilere kalemını bulduğunu söylerse...
...di. Ve bir fikir buldu. Gidip kalemı ba...
...nın arasına koydu.

...rayı dolandı ve şöyle dedi "Okalemı...
...arasında bulursam. Onu çok kötü...
...olsun. Sonra kalemı koyduğu...
...hemen kalemı bulduğu kiti...
...dövdü. Kız çok üzülmişti.
...nın evinden gidilen yoldan...
...asını getti ve iftirdiler...
...ayrıldı. Ve Gamze yolda...
...mlıların önünden geç...
...yı alıp koronlık bir yere...
...Dersi dinlemediği iş...
...medi sonra oklın...
...fon getirmek ya...
...ardı. Hemenilk...
...turuc...

Adı...
...adının adı eşek olduğu için...
...ja sonmiş kap taktı ve...

PROJE HAKKINDA

Çocukların gözünden şiddetin nasıl algılandığını araştırmayı, çocukları şiddet içeren etkileşimlere karşı güçlendirmeyi ve toplumda bu konuda duyarlılık yaratmayı hedefleyen bu projenin temel faaliyeti olarak Tarlabası'nda yaşayan 7-15 yaş arası çocuklarla oturumlar ve atölye çalışmaları yürütülmüştür.

Sözel paylaşımlara ek olarak resim, hikaye yazımı, fotoğraf gibi sanatsal ifade araçlarının da kullanıldığı bu çalışmalarda çocukların günlük hayatlarında şiddet yaşantılarını nasıl algıladıkları ve kavramsallaştırdıkları araştırılmıştır. Proje kapsamında yürütülecek atölye çalışmalarına Tarlabası'nda yaşayan 7-15 yaşlarında toplam 87 çocuk katılmış, araştırma ayağı kapsamında 30 çocuğun atölye çalışmaları incelenmiştir.

Bu çalışmanın araştırma ayağını İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Zeynep Çatay yürütmüştür. Bu kapsamda atölyelerdeki sözel paylaşımların ve sanatsal ürünlerin içerik analizi gerçekleştirilmiş, temalar ve kavram haritaları çıkartılmıştır. Bu proje ayrıca Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencileri olan Merve Özgüle ve Çimen Güldöker'in yüksek lisans bitirme tezine kaynaklık etmiştir.

Proje dahilinde ayrıca 04 Haziran 2016 tarihinde 2. Çocuklararası Çocuk Hakları Forumu gerçekleştirilmiş; foruma İstanbul'un Tarlabası ve Sulukule bölgelerinden Türk, Kürt, Roman ve Suriyeli 40 çocuk katılmıştır. Bu yılki forumun konusu, çocuklar tarafından “medya ve çocuk hakları” olarak belirlenmiş ve diziler, haberler, reklamlar, sosyal medya ve eğlence programları alt başlıkları ile ilgili olarak odak grup çalışmaları yapılmıştır.

Bunların yanı sıra Parlayan Çocuklar Çocuk Kulübü proje kapsamında, akran zorbalığı, eğitim sistemi, sokak konularının ele alındığı bir dergi çıkarmıştır.

Projenin ayrıca bir sosyal medya ayağı mevcuttur. Atölye çalışmalarının çıktıları ve araştırma sonuçları (katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutularak) çeşitli sosyal medya araçları aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmış, toplumun genelinde bu konuya dair bir farkındalık yaratılması ve çocukların bakış açısının aktarılması hedeflenmiştir.

Projenin sonuçları, mekansal düzenlemeleri çocukların kendileri tarafından yapılan bir dizi sergi; kendi şiddet algılarını konuşup tartıştıkları Parlayan Çocuklar Dergisi ve proje raporunu da kapsayan bir kitapçık aracılığıyla yaygınlaştırılacaktır.

TTM gönüllülerine ve işbirliği yaptığımız Bernard van Leer Vakfı'nın yanı sıra, hem projeyi hazırlama aşamasında hem de sonrasında birikim ve deneyimiyle yanımızda olan BvL Türkiye temsilcisi Yiğit Aksakoğlu'na teşekkür ederiz.

PROJE ZAMAN ÇİZELGESİ

- * 23.12.2015 ————— [Ailelerle Ön Görüşme
- * 07.01.2016 ————— [Ailelerle Ön Görüşme
- * 10.01 ————— [Ailelerle Ön Görüşme
- * 12.01 ————— [Ailelerle Ön Görüşme
- * 12.01 ————— [7-9 Yaş I. Grup I. Oturum: Odak Grup Çalışması
- * 13.01 ————— [10-12 I. Grup I. Oturum: Odak Grup Çalışması
- * 19.01 ————— [7-9 Yaş I. Grup II. Oturum: Resim Atölyesi
- * 20.01 ————— [10-12 Yaş I. Grup II. Oturum: Öykü Atölyesi
- * 02.02 ————— [7-9 Yaş I. Grup III. Oturum: Slogan ve Afiş Atölyesi
- * 03.02 ————— [10-12 I. Grup III. Oturum: Slogan ve Afiş Atölyesi
- * 09.02 ————— [Ailelerle Ön Görüşme
- * 09.02 ————— [7-9 Yaş II. Grup I. Oturum: Odak Grup Çalışması
- * 10.02 ————— [10-12 Yaş II. Grup I. Oturum: Odak Grup Çalışması
- * 17.02 ————— [10-12 Yaş II. Grup II. Oturum: Öykü Atölyesi
- * 23.02 ————— [7-9 Yaş II. Grup II. Oturum: Resim Atölyesi
- * 24.02 ————— [10-12 Yaş II. Grup III. Oturum: Slogan ve Afiş Atölyesi
- * 25.02 ————— [7-9 Yaş II. Grup III. Oturum: Slogan ve Afiş Atölyesi
- * 26.02 ————— [Ailelerle Ön Görüşme
- * 07.03 ————— [11-15 Yaş G. Suriyeliler I. G. I. O.: Odak Grup Ç.
- * 09.03 ————— [6-10 Yaş G. Suriyeliler I. G. I. O.: Odak Grup Ç.
- * 16.03 ————— [6-10 Yaş G. Suriyeliler I. G. II. O.: Resim Atölyesi

- * 20.03 — [6-10 Yaş G. Suriyeliler I. G. III. O.: Slogan ve Afiş A.
- * 21.03 — [11-15 Yaş G. Suriyeliler I. G. II. O.: Resim Atölyesi
- * 05.04 — [Ailelerle Ön Görüşme
- * 06.04 — [7-9 Yaş III. Grup I. Oturum: Odak Grup Çalışması
- * 12.04 — [10-12 Yaş III. G. I. Oturum: Odak Grup Çalışması
- * 13.04 — [7-9 Yaş III. Grup II. Oturum: Resim Atölyesi
- * 18.04 — [11-15 Yaş G. Suriyeliler I. G. III. O.: Slogan ve Afiş A.
- * 19.04 — [10-12 Yaş III. Grup II. Oturum: Öykü Atölyesi
- * 20.04 — [7-9 Yaş III. G. III. O.: Slogan ve Afiş Atölyesi
- * 03.05 — [10-12 Yaş III. G. III. O.: Slogan ve Afiş Atölyesi
- * 09.06 — [13-15 Yaş I. G. I. ve II. O.: Odak G. ve Fotoğraf Eğitimi
- * 13.06 — [13-15 Yaş II. G. I. ve II. O.: Odak G. ve Fotoğraf Eğitimi
- * 15.06 — [13-15 Yaş I. Grup III. Oturum: Fotoğraf Yorumlama
- * 24.06 — [13-15 Yaş II. Grup III. Oturum: Fotoğraf Yorumlama
- * 07.09 — [Aile Bilgilendirme Toplantısı
- * 10-12.03.2017 — [Demirören AVM'de Sergi
- * 11.03 — [Blogger Annelerle Toplantı
- * 25-27.04 — [Şişli Belediyesi Nazım Hikmet K. ve S. Evi'nde Sergi
- * 05.05 — [8. Işık Savaşır Klinik Psikoloji Semp. Panel
- * 05-08.05 — [Boğaziçi Üni. Özger Arnas Salonu'nda Sergi

PROJE SÜRECİ

Bu proje, TTM'nin çocuk katılımı ilkesiyle gerçekleştirdiği çalışmalarda görülen ihtiyaçlardan yola çıkılarak kurgulandı. Atölyelerde, çocukların kendilerinin ve çevrelerindeki canlıların yaşadıkları üzerine gösterdikleri duyarlılık, biz yetişkinlerin gündelik hayat içerisinde ne kadar çok şeyi kaçırdığımızı, başkalarının bilhassa çocukların ihtiyaçları üzerine ne kadar az düşündüğümüzü fark ettirdi.

Bunun üzerine daha sonra proje ekibi de olacak bir grup çocuk çalışmacısı, bu duyarlılıkları ve ihtiyaçları birinci ağızdan dinlemek ve dışarıya aktarabilmek için çocukların kendilerini ifade edebilecekleri, konuşma dışında çeşitli yöntemleri de içeren bir proje hazırladı.

Proje süreci, birer “büyük” olarak duyarlılık kayıplarımızla yüzleşmemize sebep oldu. Bu yüzleşme iç acıtıcı ve fakat aydınlatıcıydı.

Bu proje, çocukların masum, zayıf ve korunmaya muhtaç birer “küçük” insan değil; yetişkinlerin dünyasını çok farklı gözlerle gören, bu dünyada hayatta kalan, güçlü ve inancını kaybetmemiş insanlar olduğu bilgisini belleğimizin derinliklerinden çıkardı. Projeyi, bu bilgiyi hayatımız boyunca canlı tutma sözüyle sonlandırdık. Başarılı olmak dileğiyle.

PROJE FAALİYETLERİ

Projenin uygulama kısmında temel iki faaliyet yürütülmüştür. Aile görüşmeleri ve çocuklarla gerçekleştirilen atölyelerden oluşan bu faaliyetler yaklaşık on aylık bir süre içerisinde tamamlanmış ve konuyla ilgili bir rapor hazırlanmıştır.

Bu faaliyetlerden ilki, çalışmalara katılacak çocukların aileleriyle yapılan bilgilendirme toplantılarıdır. Gerçekleştirilen ilk görüşmelerde proje hakkında bilgilendirme yapılmış ve izin formu imzalatılmış, ardından da aile ve çocuk hakkında bir bilgi formu doldurulmuştur. Aile görüşmelerinin ikinci aşamasında proje sonuçları ailelerle paylaşılmıştır.

İkinci faaliyet ayağı olan çocuklarla çalışmalarda ise 7-15 yaş arası Türkiyeli ve Suriyeli 110 çocukla evde, okulda, sokakta, işte ve medyada yaşadıkları, tanıklık ettikleri olaylar karşısındaki hislerini öğrenmek amacıyla bir anket doldurulmuş; çevrelerinde gördükleri, tanıklık ettikleri olaylar / durumlar ve bunlarla ilgili duygu ve düşünceleri ile ilgili konuşulmuş; yaş grubuna göre resim, hikaye ya da fotoğraf ile slogan ve afiş çalışmaları yapılmıştır.

AİLELERLE GÖRÜŞMELER

Atölyelerden önce, her çocuğun anne ya da babasıyla merkezde ya da evlerinde bire bir görüşme yapılarak çalışmanın amacı, yöntemi, uygulayıcıları ve gizlilik ilkeleri hakkında bilgi verilmiş ve ailelerden onay alınmıştır. Görüşülen aile üyesi ve projeye katılacak çocuğuyla ilgili bilgi edinmek amacıyla bir anket doldurulmuştur.

Bu görüşmeler sırasında ailelerin TTM'ye duydukları güveni sıklıkla dile getirmeleri; çocukların paylaşımlarının, fotoğraflarının ya da isimlerinin paylaşılmaması konusundaki hassasiyetleri ve çocuklarının çevreyle ilgili pek çok olumsuz düşünceye sahip olduğunu belirttikleri halde, evle ilgili herhangi bir rahatsızlığından bahsetmemeleri dikkat çekiciydi.

Atölyelere katılan Suriyeli Dom çocukların aileleriyle kurulmuş olan güven ilişkisinin henüz kırılğan olması nedeniyle, içinde özel bilgilerin de bulunduğu form doldurulmamıştır. Dolayısıyla sadece 80 çocukla ve onların anne ya da babalarıyla bilgi formu doldurulmuştur. Ayrıca Suriyeli çocuklar güvenlik endişesiyle görüntü ya da ses kaydı alınmasına izin vermediklerinden, bu oturumlar çalışmalar sırasında tutulan notlar aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Atölyelerin sonunda çocukları çalışmalara katılan ailelere, proje sonuçlarıyla ilgili bir bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

ODAK GRUPLAR

Proje kapsamında -her bir grupta üç oturum olmak üzere- üç grup 7-9 ve 10-12, iki grup 13-15 yaş Türkiyeli çocukla ve birer grup 6-10 ve 11-15 Suriyeli Dom çocukla olmak üzere toplam 10 grupta çalışılmıştır. Suriyeli çocukların yaşlarını kesin olarak bilmiyor olmaları ve özellikle 6-10 yaş grubundakilerin birbirlerinden ayrılmak konusunda kendilerini rahat hissetmemeleri nedeniyle, bu grubun yaş aralıkları Türkiyeli çocukların gruplarından farklıdır.

TTM psikoloğunun kolaylaştırıcılık yaptığı atölyelere, bu araştırmadan yüksek lisans tezlerini hazırlayacak olan iki psikoloji öğrencisi ile iki TTM gönüllüsü de gözlemci ve asistan olarak dönüşümlü şekilde katılmıştır. Ayrıca TTM sanat eğitmeni, 7-9 yaş grubunun resim ve bütün grupların afiş çalışmalarını yürütmüştür.

Atölyelerde, çocukların kendilerinin belirlediği temalar üzerinden gündelik yaşamlarında karşılaştıkları olaylarda, buldukları yerlerde nelerin kendilerini güvende hissettirdiği, nelerin hissettirmedine; neler hakkında olumlu ve olumsuz hissettikleri / düşündüklerine dair konuşuldu. Her yaş grubu farklı yoğunlukta ele alsa da, genel olarak anne-baba, sokak, okul, diğer çocuklar, medya, toplu taşıma ve kamu kuruluşları başlıkları altında toplanabilecek konular gündeme getirildi.

ANNE-BABA

Çocukların anne-baba konusu ile ilgili istekleri ve olumlu hissettikleri durumlar arasında anne-babalarının onlarla vakit geçirmesi, gezmeye gitmesi, ilgilenmesi ve çocukların anne-babalarına yardım etmesi, anne-babalarını mutlu etmek için çalışması en çok öne çıkanlar oldu. “Anne-babanızın ne yapması hoşunuza gidiyor?” sorusuna verilen bu cevaplardan son ikisi, çocukların kendilerini iyi hissetmek için öncelikle anne-babalarını mutlu etmeleri gerektiğini düşündüklerini göstermektedir.

Olumsuz hissettikleri durumlar arasında ise anne-babalarının aralarında kavga etmeleri, kendilerini ve kardeşlerini dövmeleri, sözlerini tutmamaları, kız ve oğlan kardeşler arasında ayrımcılık yapmaları, toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetmemeleri, çok çalıştırmaları, sokağa oynamaya göndermemeleri, sözlerini kesmeleri, suçlamaları, fikirlerini sormamaları / ciddiye almamaları, çocuklarına güvenmemeleri, sert davranmaları sayılabilir.

Bununla birlikte göze çarpan bir başka nokta ise çocukların genelde kendi anne-babaları hakkında olumsuz fikir belirtmekten kaçınmaları ve olumsuz davranışları diğer ailelerde gözlemlediklerini belirtmeleri idi.

Anne-babalardan bahsederken ortaya çıkan bir başka konu ise kardeşlerdi. Kardeşlerle ilgili olumlu davranışlar olarak eşyalarını kendileriyle paylaşmaları ve zor durumlarda kendilerine destek

ODAK GRUPLAR

vermeleri sayılırken, olumsuzlar arasında vurmaları, patronluk taslamaları, eşyalarını izinsiz almaları ve onların yüzünden haksızlığa uğramaları belirtildi.

SOKAK

Sokak başlığı altında toplanabilecek paylaşımlar sokağın fiziksel yapısı ve sokaktaki/mahalledeki insanlarla ilgili olmak üzere iki gruba ayrılabilir. Fiziksel yapısıyla ilgili olarak sokağa çöp atılması, yeterince çöp kutusu olmaması, trafiğin çok olması, arabaların sokaklara park etmesi, tenis/basketbol, yüzme vb. sahalarının olmaması, park/oyun alanları olmaması ve terk edilmiş, yıkık binalar her grubun dile getirdiği olumsuz özellikler arasında yer almıştır.

Sokaktaki/mahalledeki insanlarla ilgili en sık karşılaşılan olumsuz paylaşımlar arasında ise esnafın yabancılara pahalıya satış yapması ve hile yapması, bekara ev verilmemesi, hamileye iş verilmemesi, suç oranının artması, hırsızlardan/satıcılardan/silahlı kişilerden korkudan sokağa çıkamama, Suriyeli ve Afrikalılara kötü davranılması ve iş yerlerinde ayrımcılık yapılması, komşuların dedikodu yapması, polisin gaz ve silah atması ve çatışma olması bulunmaktadır. Sokakta fiziksel, sözel ya da gözle taciz; kıyafetlerine karışılması; sokakta oynamalarının hoş karşılanmaması ise 13-15 yaş grubu kızların dile getirdiği rahatsızlıklar arasında bulunmaktadır. Kızlar, çevreleri dedikodu yapmasın diye ve çevreden rahatsız olmamak için geçecekleri sokakları değiştirdiklerini, kıyafetlerini bunları göz önünde bulundurarak seçtiklerini ve bazıları ise başlarını örttüklerini belirtmişlerdir.

Sokak ve mahallelerinde beğendikleri özellikler olarak ise komşuların birbirleriyle paylaşması, evlerin önünde geç saatlere kadar oturulup sohbet edilmesi sayılmıştır.

OKUL

Okul başlığı altında öğretmenlerin ödevleri kontrol etmesi, öğrencilerle samimi olması, sevgisini fiziksel olarak ifade etmesi, yüksek not alınca hediye vermesi ve güzel sözler söylemesi hoşça giden / iyi hissettiren davranışlar olarak belirtilmiştir.

Hoşça gitmeyen / kötü hissettiren davranışlar arasında ise öğretmenlerin ceza olarak beden eğitimine çıkarmaması, aniden sınav yapması, çok sınav yapması, öğrencilerin sözünü kesmesi, öğrencileri suçlaması ve verdiği sözü tutmaması sıklıkla değinilen noktalar olmuştur.

Ayrıca okulların fiziksel olarak çirkin olması; soyunma odası, laboratuvar, spor salonu, bilgisayar odası gibi olanaklardan yoksun olması; tuvaletlerinin temiz olmaması; tuvaletlerde çöp kutusu, sabun, tuvalet kağıdı gibi hijyen malzemelerinin bulunmaması; ders saatlerinin çok uzun ve ders içeriklerinin çok sıkıcı olması; sınav sisteminin öğrenciler üzerinde büyük baskı oluşturuyor olması da değinilen diğer olumsuz noktalardandır.

Bunların yanı sıra atölyelere katılan çocuklar öğretmenlerin uyguladığı şiddetle ve kendilerinin bu konudaki algılarıyla ilgili oldukça çarpıcı paylaşımlarda bulunmuşlardır. Çocuklar sıklıkla

tokadı tam olarak şiddetten saymıyor olduklarını ve “yaramazlık” yapan çocukların dayağı hak ettiğini düşündüklerini dile getirmişlerdir. Ayrıca şiddet gördükleri zaman kendilerini çaresiz hissettiklerini, öğretmeni şikayet etseler bile durumun değişmeyeceğini, üstelik şikayet ettikleri için öğretmenin onlara “takacağı”, zaten durumu bildirebilecekleri / şikayet edebilecekleri kimsenin olmadığını, ailelerinin dayağı hak ettiklerini düşündüklerini ifade etmişlerdir.

DİĞER ÇOCUKLAR

Gerçekleştirilen atölyelerde akran zorbalığının çocukların gündeminde önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür.

Çocukların diğer çocuklardan beklentileri arasında eşyalarını paylaşmaları, adil davranmaları, özür dilediklerinde özürlerini kabul etmeleri, nazik davranmaları / kaba olmamaları bulunmaktadır.

Etraflarındaki çocukların sergilediği rahatsız edici davranışlar arasında ise karşısındakilerin fikirlerini sormamaları; sır tutmamaları; dedikodu yapmaları; mahremiyetlerine saygı duymamaları ve dış görünüşleriyle dalga geçmeleri; Suriyelilere ayrımcılık yapmaları, onlarla dalga geçmeleri; Suriyeli çocukların bıçak çekmesi; bazı çocukların kendi sokaklarında başka çocukların oynamalarına izin vermemesi belirtilmiştir.

13-15 yaş grubu çocuklarda ise, özellikle kızlarda flört şiddeti ve taciz konuları sıklıkla gündeme taşınmıştır.

MEDYA

Medya konusunda televizyon programları üzerine yapılan olumsuz paylaşımlarda spor olarak futbola ağırlık verildiğine, toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren dizi senaryoları olduğuna ve haberlere uygulanan sansüre değinilmiştir. Sosyal medyada yapılan paylaşımlarda kişilerden izin alınmaması, sosyal medya hesaplarının çalınması, yapılan paylaşımlarda şiddet içerikli görüntülerin olması ve ailelerin çocuklarını, özellikle kızları sahte hesaplar açarak takip etmeleri sosyal medya ile ilgili en çok değinilen konular arasında bulunmaktadır.

Çocuklar ayrıca okulda internet / bilgisayar dersinin ve evde /sokakta internete ulaşımın olmasını talep etmekle birlikte, internetin insanlar arasında iletişimsizliğe neden olduğunun da altını çizmişlerdir.

TOPLU TAŞIMA

Gündelik hayatlarında yer almaya başlamasından dolayı, sadece 13-15 yaş grubunun değindiği toplu taşıma konusunda bahsedilen noktalar daha çok olumsuz olmuştur. Öncelikle atölyelere yakın zamanlarda gerçekleşen patlamalar yüzünden toplu taşıma araçlarını kullanmaktan korktuklarını dile getirmişlerdir. Sıklıkla bahsettikleri diğer konu ise toplu taşımada kendilerinin ve diğer kadınların taciz edilmesi olmuştur. Bunun yanı sıra bütün toplu taşıma araçlarının engellilerin kullanımına uygun olmadığı belirtilmiştir.

KAMU KURULUŞLARI

Kamu kuruluşları için olumlu olarak verilen tek örnek, belediyelerin sosyal yardımları ve etkinlikleri olmuştur. Olumsuz olarak belirtilenler arasında ise devlet hastanelerinin kapasitesinin yetersizliği, doktorların hastalara kötü muamele etmesi ve özensiz davranması, kamu kuruluşlarının engelliler için elverişli olmaması, kamu kuruluşlarına verilen dilekçelerin ve yapılan başvuruların göz ardı edilmesi ya da başvurulara çok geç cevap verilmesi, şehir planlamasının kötü olması, belediyelerin çocuklara yönelik alanlar oluşturmaması konuları yer almıştır.

RESİMLER

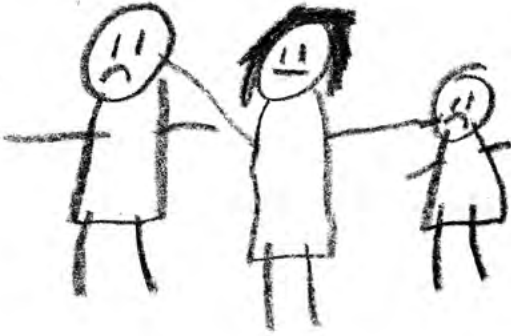
7-9 yaş aralığındaki üç grup çocukla bir sanat eğitmeni eşliğinde gerçekleştirilmiş olan resim çalışmalarında önce olumlu ve olumsuz duygular / haller ile ilgili birer ısınma resmi yapılmıştır. Ardından önce güvensiz hissettikleri ya da hoşlanmadıkları durumlarla ilgili, sonra güvende hissettikleri ve hoşlarına giden durum ve davranışlarla ilgili olmak üzere iki ana resim çalışması yapılmıştır. Suriyeli çocukların -Türkiyeli çocuklardan farklı olarak- olumlu / olumsuz ayrımını fazla gözetmedikleri, resimlerinde daha karma ifadelere yer verdikleri gözlenmektedir.

RESİMLERİN TÖMÜ İÇİN:

cocuklarinsiddetalgisi.com/faaliyetler/ana-etkinlikler/resimler

“ Mutlu bebek. ”

“

Annem bana ve kardeşime vuruyor. Çok kötü hissediyoruz. Benim ve kardeşimin tartışmamaya ihtiyacımız var. Bizim bir tane tabletimiz var. Kardeşim sabahtan beri oynuyor. Ben ödevimi yaptıktan sonra ver diyorum, kardeşim vermiyor. Anneme söylüyorum. Annem de onu dövüyor. Sonra bana veriyor. Kardeşim yine ağlıyor. Annem de sonra ikimize vuruyor, tableti de kaldırıyor. (“Neye ihtiyacın var burada? Ne yapılmasını tercih edersin dayak yerine?”) Bir daha öyle yapmamak, tableti bir saat bir saat oynamak. Annemin dayak atması beni kötü etkiliyor. Dövmesin. Desin ki ver, bir saat sen, bir saat o oynasın.

”

“ Ev orada duran çocuğun evi. Çocuk, Suriyeli çocuğun evinin önünden geçmesini istemiyor. Arkadaşlarını çağırıyor; dört kişi Suriyeli çocuğu dövüyor. Çocuk “Dövün dövün” diyor. Sonra babası geliyor “Dövmeyin, böyle bir hakkınız yok” diyor. Diğerleri de “O niye bizim evin önüne geliyor” diyor. Babası da demiş ki “Böyle bir hakkınız yok. Herkes istediği yerden geçebilir.” (Sence hangi taraf haklı burada?) Suriyeli çocuk ve babası haklı. (Peki böyle şeyler görüyor musun?) Büyük bir çocuk küçük bir çocuğun karnına vurdu ağladı. (Sadece Suriyeli olduğu için mi dövüyorlar?) Yani onlar da Suriyeli olduğunda, biz de onları dövsek hoşlarına gitmez. O ona vuramaz, çünkü böyle hakları yok.

”

“

Güzel elbiselerini
giymiş. Babasının
evine gidiyor.
Babası uzakta.
Çünkü babası
onu sevmiyor.
Yanına gidince
konuşacaklar.

”

“

Ben parkta top
oynuyorum.
Sonra savaş oldu.
En son savaşta
bütün dünyayı
karaladılar. Sonra
ben ve arkadaşım
öldük.

”

Mutluluk Nedemek

Mutluluk demek eğlenmek, oyun oynamak işti. Dünyada mutlu olan ne varsa. Mesela aşağıdaki resim'de çocuklar, oyun oynuyor. Bu ip atlama oyunu oynuyorlar onların sevdiği oyunlar bunmış.

“

Mutluluk nedir? Mutluluk demek eğlenmek, oyun oynamak demek; işte dünyada ne varsa. Mesela aşağıdaki çocuklar ip atlama oyunu oynuyorlar. Sevdiği oyunlar bunlar. Mutlu olmak insanları güzelleştirir. Mavi olan kız ip atlamak istemediği halde arkadaşlarına söz verdiği için ip atlıyor. Çünkü verdiği sözü tutmazsa arkadaşlarının kalbi kırılır.

”

“

Okul var, okuldan çıkmışlar. Bir çocuk gelmiş başka bir çocukla çarpışmış. Öbür öğrenci yanındakini dövmüş. (Seni üzen şeyler neler burada anlatır mısın?) Kavga ediyorlar diğeri de çok üzülüyor neden kavga ediyorlar diye. Hem çocuklar birbirlerini dövüyor hem de bir öğretmen gelip çocukları dövüyor.

”

ÖYKÜLER

10-12 yaş aralığındaki üç grup çocukla gerçekleştirilmiş olan öykü yazma çalışmalarının öncesinde duygu ifade etmeye yönelik çeşitli ısınma oyunları oynanmıştır. Ardından, bir önceki oturumda konuşulan konulardan istedikleri bir tanesiyle ilgili bir öykü yazmışlardır. Oturumun son çalışması olarak yazdıkları öyküler üzerine konuşulmuştur.

ÖYKÜLERİN TÜMÜ İÇİN:

cocuklarinsiddetalgisi.com/faaliyetler/ana-etkinlikler/oykuler

Yer: Okul
Geçidi

Zaman: Sıcak
bir okul günü

Karakterler:
Sedat, Adam

ADAMIN ÜZÜNTÜSÜ

Sıcak bir okul günüydü. Sedat evden çıkıp okul yolunu tuttu. Okul geçidinde geçerken araba çarptı Sedat yaralandı. Hemen hastaneye götürdüler. Adam korkudan kaçtı. Yayılar plakayı aldı. Polise haber verildi. Zanlı 2 gün sonra yakalandı. Göz altına alındı. Sedat şikayetçi olmaktan vazgeçti. Adam serbest kalınca kendi kötü hissetti. Adam çıkınca ilk iş gidip bir demet çiçek alıp Sedat'ın yanına gitti. Çok pişman olduğunu söyledi. Özür diledi. Adam Sedat'la barışıp arkadaş oldu. Olay tatlıya bağlandı. O gün adamın en üzüntülü gününü yaşamış oldu.

YER: Okul geçidi

ZAMAN: Sıcak bir okul günü

KARAKTERLER:

- Sedat
- Adam

ADAMIN ÜZÜNTÜSÜ

Sıcak bir okul günüydü. Sedat evden çıkıp okul yolunu tuttu. Okul geçidinde geçerken araba çarptı Sedat yaralandı. Hemen hastaneye götürdüler. Adam korkudan kaçtı. Yayılar plakayı aldı. Polise haber verildi. Zanlı 2 gün sonra yakalandı. Göz altına alındı. Sedat şikayetçi olmaktan vazgeçti. Adam serbest kalınca kendi kötü hissetti. Adam çıkınca ilk iş gidip bir demet çiçek alıp Sedat'ın yanına gitti. Çok pişman olduğunu söyledi. Özür diledi. Adam Sedat'la barışıp arkadaş oldu. Olay tatlıya bağlandı. O gün adamın en üzüntülü gününü yaşamış oldu.

yer: okul

Kimler geçiyor: gelin, damat, öpek

KANLI GELİN

Bir varmış bir yokmuş bir gelin varmış. 16 yaşındaymış. Bir damatla evlendi. Gelin evlenmek istememişti. Damat gelini öldürmüştü.

KİMLER GEÇİYOR: Gelin, Damat, öpek

YER: Okul

KANLI GELİN

Bir varmış bir yokmuş bir gelin varmış. 16 yaşındaymış. Bir damatla evlendi. Gelin evlenmek istememişti. Damat gelini öldürmüştü.

Soyad=
İmza=

Ölüm

Bir gün bir insan

bir adama demişki gel eşek

alalım adamın adı eşek olduğu için

o da sanmış lakap taktı ve akşam

onu uyurken öldürmüştü

ÖLÜM

Bir gün bir insan bir adama demişki gel eşek alalım adamın adı eşek olduğu için o da sanmış lakap taktı ve akşam onu uyurken öldürmüştü.

Bizim Mahallede bir kız var Babası hep ona şiddet uyguluyordu
Babası hem onu ve kardeşlerini dövüyor Bir gün bizim
eve geldiler ve Orda Babam dedi ki "bir daha çocuklarını
dövme Çünkü çocukların hiçbir suçu yok dedi
Ve Babası bundan sonra çocuklarını hiç dövmedi
Ve Ailesi için çalışıyor ve çocuklarına çok iyi
bakıyor ve çevresine zarar vermeyecek şekilde çevresine
kirlenmiyor ve her kez ondan çok mutlu oluyor ve
insanlara çok iyi davranıyor

Bizim mahallede bir kız var. Babası hep ona şiddet uyguluyor. Babası hem onu ve kardeşlerini dövüyor. Bir gün bizim eve geldiler ve orda babam dedi ki "bir daha çocuklarını dövme çünkü çocukların hiçbir suçu yok" dedi. Ve babası bundan sonra çocuklarını hiç dövmedi. Ve ailesi için çalışıyor. Ve çocuklarına çok iyi bakıyor. Ve çevresine zarar vermeyecek şekilde çevresini kirlenmiyor. Ve herkes ondan çok mutlu oluyor. Ve insanlara çok iyi davranıyor.

Sokak Olayları

Karakterler: Yakup, Devran, Sultan, Kübra, Deniz,
Elif, Kadir, Burak, Aynur ve Ebru, Polisler

YER: Sokak

Olay: Bir gün biz grup olarak geziye gittik ve yollarda ilerlerken polis bizi eylemci olarak sandı ve gaz biber atı ve hepimizin gözü yaşardı. Devran, Burak ve ben kızları koruduk kızların gözleri çok yaşarmıştı.

SOKAK OLAYLARI

KİMLER GEÇİYOR: Yakup, Devran, Sultan, Kübra, Deniz, Elif, Kadir, Burak, Aynur, Ebru, Polisler

YER: Sokak

OLAY: Bir gün biz grup olarak geziye gittik ve yollarda ilerlerken polis bizi eylemci olarak sandı ve gaz biber atı ve hepimizin gözü yaşardı. Devran, Burak ve ben kızları koruduk kızların gözleri çok yaşarmıştı.

Gamze cimri ve çok kötü bir kalpe sahipti. İnsanlara iftira atar, onları zor duruma düşürtecek şeyler yapardı. İnsanları da hiç sevmezdi. Her zaman boş yere kavga çıkartıyordu. Bir gün Gamze okulda kalemini kaybetti. Sınıftaki herkese okalemimi bulun yoksa her birinizi teker teker döverim. Sınıftaki herkes Gamze'den korktukları için kalem aramaya başladılar.

Gamze bir süre sonra kalemini kitabın arasında buldu. Şimdi öğrencilere kalemini bulduğunu söylerse utanca düşerdi. Ve bir fikir buldu. Gidip kalem başka birinin kitabının arasına koydu.

Sonra her sırayı dolandı ve şöyle dedi "okalem birin eşyasının arasında bulursam. Onu çok kötü yapacağım haberi olsun. Sonra kalem koyduğum yerden çıkardı. Ve hemen kalem bulduğu kitabın sahibi Esma'yı dövdü. Kız çok üzülmüştü.

Sonra çıkışta Esma'nın evinden gidilen yoldan gitti. Ona küfür etti. Saçını çeki ve iftiralar attı. Daha sonra yolları ayrıldı. Ve Gamze yolda yürürken uyuşturucu bağımlıların önünden geçti.

Uyuşturucu bağımlıları Gamze'yi alıp koronik bir yere götürdü. Kız çok korkuyordu. Dersi dinlemediği için polis'in numarası aklına gelmedi sonra aklından 155 numarası geçti. Okula telefon getirmek yasaktı. Ama Gamzenin söz dinlemediğini vardı. Hemen ilk polisi sonra annesini aradı. Polisler uyuşturucu bağımlıları yakaladılar. Gamze sağ salim eve döndü ve artık bir ders çıkar mıydı, kimseye olumsuz şeyler yapmıyacaktı. Esma'dan küfür atıldı.

GAMZENİN CİMRİLİĞİ

Gamze cimri ve çok kötü bir kalpe sahipti.

İnsanlara iftira atar, onları zor duruma

düşürtecek şeyler yapardı. İnsanları da

hiç sevmezdi. Her zaman boş yere kavga

çıkartıyordu. Bir gün Gamze okulda kalemini

kaybetti. Sınıftaki herkese "o kalemimi bulun

yoksa her birinizi teker teker döverim". Sınıftaki

herkes Gamze'den korktukları için kalem

aramaya başladılar.

Gamze bir süre sonra kalemını kitabın arasında buldu. Şimdi öğrencilere kalemını bulunduğunu söylerse utanca düşerdi. Ve bir fikir buldu. Gidip kalemi başka birinin kitabının arasına koydu. Sonra her sırayı dolaŐtı ve Şöyle dedi “o kalemi birinin eşyasının arasında bulursam onu çok kötü yapacağım haberi olsun”. Sonra kalemi koyduğu yerden çıkardı. Ve hemen kalemi bulduğu kitabın sahibi Esmayı dövdü. Kız çok üzülmüştü.

Sonra ıkıŐta Esmanın evinden gidilen yoldan gitti. Ona küfür etti. Saçını çekti ve iftiralar attı. Daha sonra yolları ayrıldı. Ve Gamze yolda yürürken uyuşturucu bağımlıların önünden geçti. Uyuşturucu bağımlıları Gamze’yi alıp karanlık bir yere götürdü. Kız çok korkuyordu. Dersi dinlemediği için polisin numarası aklına gelmedi, sonra aklından 155 numarası geçti.

Okula telefon getirmek yasaktı. Ama Gamze’nin söz dinlediği mi vardı. Hemen ilk polisi sonra annesini aradı. Polisler uyuşturucu bağamlılarını yakaladılar. Gamze sağ salim eve döndü ve artık bir ders çıkarmıŐtı. Kimseye olumsuz Şeyler yapmayacaktı. Esmadan zr diledi.

KARAKTERLER:

- Esmay
- Gamze

YER: Okul

OLAY: Gamze’nin cimriliği

SONUÇ: Gamze iyi biri oluyor

FOTOĞRAFLAR

13-15 yaş aralığındaki iki grup çocukla gerçekleştirilen fotoğraf çalışmasında, aldıkları temel fotoğraf eğitiminin ardından bir haftalık zaman zarfında çektikleri fotoğraflar üzerine konuşulmuştur. İfade etmek istediklerini fotoğraf yoluyla aktarabilecekleri bir ortam olmadığı durumlarda, anlatmak istediklerinin resmini çizip ya da canlandırmasını yapıp bunu fotoğraflamışlardır.

FOTOĞRAFLARIN TÜMÜ İÇİN:

cocuklarinsiddetalgisi.com/faaliyetler/ana-etkinlikler/fotograflar

“

Okullarda her
tuvalette çöp
kutusu olması
gerekıyor diye
konuşmuştuk.
Kızlar regl
olduklarında
çöplerini
atabilsinler diye.
Bizim okulda
vardı. Onu
çekmek istedim.

”

“

Olumlu bir şey.
Her yere çiçek
koyuyorlar bizim
ailelerimiz.

(Hem de her şeyi
değerlendirerek
değil mi; yoğurt
kaplarını, salça
tenekelelerini?)

Evet geri
dönüşüme
önem veren bir
mahalleyiz.

”

“

*Bizim orada bazen
bizim lambalar
yanmıyor ama
aşağı taraftakiler
yanıyor. İnsan
kendini güvende
hissetmiyor.*

”

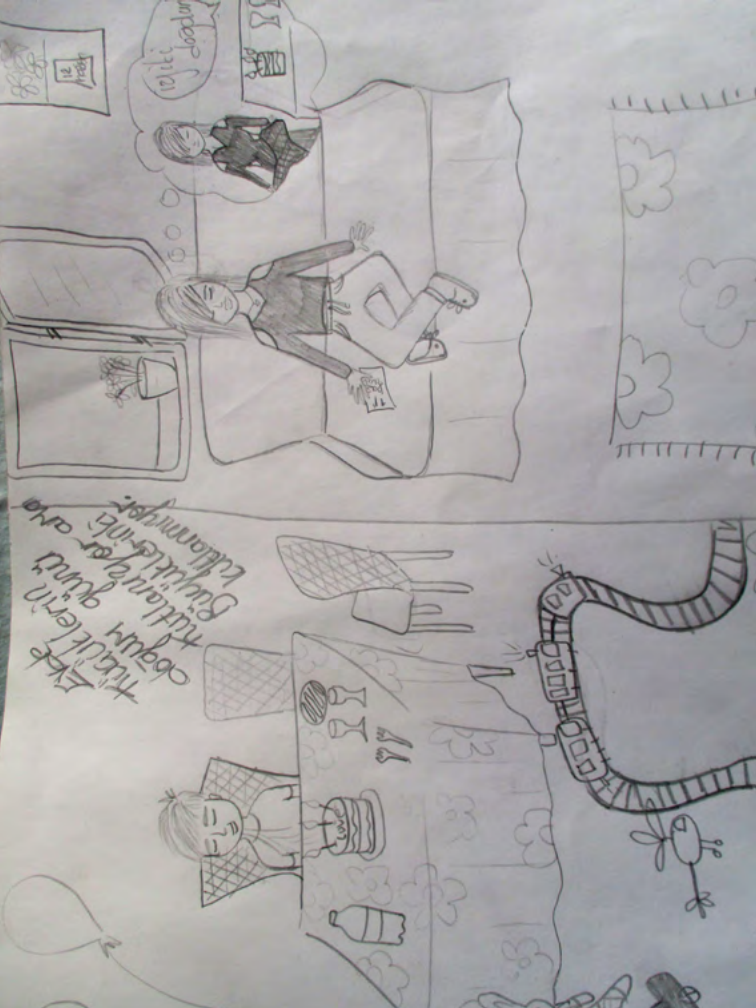

“

Ben bu karede
birçoklarından
daha iyi yetiştigimi
düşünüyorum.
Çünkü bazı yeni
nesil öğretmenler
çocuklarla ilgilenmek
yerine, öğretmenler
odasında telefonlarla
falan oynuyorlar.
Bazı öğretmenler
bizimle böyle
ilgilendiklerinde
bizim için güzel
oluyor.

”

“

Bizim evde küçük çocukların doğum günleri kutlanıyor büyüüklerinki kutlanmıyor.

”

AFİŞLER ve SLOGANLAR

7-9 ve 10-12 yaş gruplarıyla yapılan üçüncü oturumlarda ilk iki oturumda konuşulan konularla ilgili slogan ve gruplar halinde afiş çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, projenin kampanya ayağında kullanılmıştır.

SLOGAN ve AFİŞLERİN TÜMÜ İÇİN:

cocuklarinsiddetalgisi.com/faaliyetler/slogan-ve-afisler

Polis bizi kampa göndermesin.

Annem babam bana karşı iyi olsun; başka bir şey istemiyorum.

Türkiyeliler bizi küçümsemesin.

Büyükler çocukları dövmesin.

Şiddete hayır, barışa evet

Her yaptığımızı yanlış olarak görmesinler.

Birisi para verdiğinde polis parayı alıp bizi dövmesin.

Polisler yakalayıp hapse atmasın. Çünkü hapiste çok uzun kalıyorsun ve dönünce anne-babanı bulamıyorsun.

Türkiyeli çocuklarla kavga etmeyelim, arkadaş olalım istiyorum.

Anne babalar çocuklara iyi davransın.

Anne babalar küfür etmesin.

Facebook'ta ölü insanlar göstermeyin.

Çocukları karanlıkta bırakıp korkutmayın.

Öğretmenler öğrencilerini dövmesin.

Öğretmenlerin çocuklara vurmaya hakkı yok.

Öğretmenler ceza vermesin, onun yerine konuşsun.

Öğretmenler küfür etmesin.

Diğer çocuklar bize vurmamalılar.

Diğer çocuklar bize sataşmamalı.

Diğer çocukların bizi dövmeye hakkı yok.

Sokaklarda uyuşturucu istemiyoruz.

Çimenli, ağaçlı sokaklar istiyoruz.

Çocuklar park ister.

Çocuklar temiz sokaklar istiyor.

Çocukların da fikir verme hakkı vardır.

Bana bir şey alırken, benim fikrimi sorun.

Çocukların dışarıda oynama hakkı vardır.

Çocuklara dayak atmayın, ilgi gösterin.

Çocuklar zorla çalıştırılmasın.

Bizi geziye götürün.

Biz çocuklara sert davranmayın.

Öğretmenim, beni dövme.

Öğretmenim bizi beden eğitimi dersine çıkar.

23 Nisan'da oyun oynatın.

Öğretmenim, bizi disipline verme.

Sınavdan yüksek not alınca hediye verin.

Sokağa çöp atmayın.

Çöplerinizi çöp kutusuna atın.

Komşular, dedikodu yapmasın.

Esnaf müşterilere iyi davransın.

Taze meyve istiyoruz.

Çocukların oyun alanına ihtiyacı var.

Arabalarınızı sokağa değil, otoparka park edin.

Savaş olmasın.

ARAŞTIRMA: ÖZET & SONUÇLAR

Çocuğun Şiddet Algısı Projesi Araştırma Sonucu Raporu, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden Yard. Doç Dr. Zeynep Çatay Çalışkan, Uzm. Psik. Merve Özgüle ve Uzm. Psik. Çimen Güldöker tarafından hazırlanmıştır.

Araştırma raporunun tamamı için:
cocuklarinsiddetalgisi.com/arastirma

“Çocukların Şiddet Algısı” projesi, çocukların gözünden Şiddetin nasıl algılandığını araştırmayı, çocukları Şiddet içeren etkileşimlere karşı güçlendirmeyi ve toplumda bu konuda duyarlılık yaratmayı hedeflemektedir. Proje kapsamında Tarlabası'nda yaşayan Türkiyeli ve Suriyeli 7-15 yaş arası çocukla odak grup ve resim (7-9 yaş grubu ile), hikaye yazımı (10-12 yaş grubu ile), fotoğraf (13-15 yaş grubu ile) gibi sanatsal ifade araçlarının kullanıldığı atölye çalışmaları yürütülmüştür. Araştırma ayağını İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden Yard. Doç. Dr. Zeynep Çatay'ın yürüttüğü ve TTM'nin çocuk katılımı ilkesiyle gerçekleştirdiği çalışmalarda görülen ihtiyaçlardan yola çıkılarak kurgulanan proje sonucunda, Uzm. Psikolog Merve Özgüle “Çocukların Günlük YaŐantılarındaki Şiddet Algısı: Çocukların Sözel İfadelerinin ve Hikayelerinin Niteliksel Analizi” başlıklı ve Uzm. Psikolog Çimen Güldöker “Kent YaŐamında Çocukların Şiddet Algısı” başlıklı yüksek lisans tezlerini yazmışlardır.

Genel olarak ev, okul, sokak, akranlar, medya ve kamu kuruluşları başlıkları altında toplanabilecek paylaşımlarda en can alıcı bulgulardan bir tanesi özellikle fiziksel şiddetin çocukların günlük deneyimlerindeki yaygınlığı olmuştur. Çocukların her ortamda fiziksel şiddetin farklı türlerine maruz kaldığı; bu deneyimin onlarda yoğun kaygı, korku, öfke gibi hislere yol açtığı ve iç dünyalarında yer ettiği görülmüştür.

Fiziksel, sözel ve ilişkisel şiddet yaşantılarının yanı sıra, ev yaşantısıyla ilgili olarak çocukların şikayet ettikleri bir diğer unsur da kısıtlanmışlık hissi ve kendilerine yeterince söz hakkı verilmemesi olmuştur. Bunun dışında evde ihtiyaçlarının karşılanmaması, kendilerine yeterince ilgi gösterilmemesi, zaman ayrılmaması da hassas oldukları diğer noktalardır.

Eğitim sistemine dair yapılan paylaşımlarda yeterli hizmeti alamama, sosyal faaliyetlerde bulunamama, sınav sistemi tarafından kısıtlanmış hissetme, kendini temsil edilmemiş hissetme, ayrımcılık, cinsiyetçilik, kısıtlanma, bir şeye zorlanma niteliğinde birçok yaşantı olduğu; ayrıca arkadaşlar arasında alay etme, küçük düşürme gibi ilişkisel şiddet yaşantılarının da çok belirgin olduğu görülmüştür.

Çocuklar çevresel şiddet kapsamına giren yaşam alanlarına dair olumsuzluklarla ilgili olarak ise temel altyapı ihtiyaçlarının karşılanmıyor oluşuna, temiz, güvenli oyun alanlarına sahip olmayışlarına, sokaklarda güvende hissedemiyor oluşlarına dair paylaşımlarda bulunmuşlardır. Mahalle ve

okullarındaki eksikliklerin çocuklarda bir ihmal edilmişlik duygusuna yol açtığı da görülmüştür.

Çalışmaya katılan çocukların diğer ayrımcılık türlerine (engelliler, Suriyeliler gibi) karşı da epey hassas oldukları görülmüştür. Ayrıca hem büyükleri hem de yaşıtları tarafından yeterince saygı görmeme deneyimi, sözlerinin dinlenilmemesi onları etkileyen diğer olumsuz deneyimlerdenidir. Özellikle küçük yaş gruplarının yoğun bir şekilde ifade ettiği olumsuzluk okulda ve evde haksızlığa uğramak, haksız yere suçlanmak ve ceza almak olmuştur. Bunun dışında okulda ve evde pek çok şeyi yapmaya zorlanmak, tercih ve söz hakkına sahip olamamak çocuklar için belirgin olumsuzluklardandır.

Daha büyük yaş gruplarının paylaşımlarında ise cinsel şiddet örnekleri de yer almıştır. Özellikle sokakta, toplu taşımada ve medyada şahit olunan cinsel taciz yaşantılarının 13-15 yaş grubu için önemli bir gündem olduğu görülmüştür. Çocukların cinsel şiddete dair yaşantılarını anlamlandırmak, isimlendirmek ve söze dökmekte yaşadıkları zorluklar da çarpıcıdır.

13-15 yaş grubunun gündemini oluşturan en önemli başlıklardan biri de cinsiyete dayalı ayrımcılık olmuştur. Bu yaş grubundaki kız öğrenciler okulda, evde, mahallede çok farklı şekillerde cinsiyete dayalı ayrımcılık deneyimlemekten ve hayatlarının çeşitli şekillerde kısıtlanmasından şikayetçi olmuşlardır. Bu yaş grubunun evde yapmaları beklenen işlerden, okulda oynamaları gereken spor türüne kadar pek

ARAŞTIRMA: ÖZET VE SONUÇLAR

çok öğenin cinsiyetçi bir yaklaşımla belirlenişine dair oldukça hassas oldukları gözlemlenmiştir. Erkek çocuklarsa okulda kolaylıkla “tembel” olarak yaftalanmaktan ve daha sık öğretmenlerden dayak yemekten Şikayetçi olmuşlardır.

Bu proje göstermekte ki -özellikle sosyo-ekonomik açıdan ciddi bir yoksunluk ve belirsizlik içinde yaşayan aileler için- hayatın her alanında Şiddetin pek çok farklı türüyle karşılaşmak günlük bir deneyim haline gelmiş durumdadır ve Şiddetin normalleşmesi toplumun pek çok kesimi için önemli bir risk oluşurmaktadır.

Bunun en büyük göstergesi ise Şiddetin bazı durumlarda mazur görülebilir olduğu inancının çocuklarda yerleşmeye başlamış olmasıdır. Çalışmalar sırasında özellikle anne babalarının hatalı davranışları karşısında kendilerini dövme hakkının olduğu ya da okulda öğretmenin uyarılarına uymayan çocuklara fiziksel Şiddet uygulanabileceği yönündeki inançlar yer yer ifade edilmiştir. Bu bulgular Şiddetin bir çözüm yolu olarak Őimdiden bu çocuklar tarafından benimsenmekte olduğunu göstermektedir.

Bu çalışma toplumdaki Şiddet döngüsünü kırmak için doğru sosyo-ekonomik politikaların izlenmesinin yanısıra toplumun farklı kesimlerine yönelik önleme programlarının yaygınlaşmasının da gerekliliğine işaret etmektedir. Çocuklarla yürütölen bu tip çalışmalar Şiddetin yaşantılarının üstündeki sessizliği kırmak, deneyimleri söze dökmek açısından büyük önem arz etmektedir.

Çocukların Şiddet Algısı Projesi

Tarlabaşı Toplum Merkezi ve Bernard van Leer
Foundation işbirliği ile yürütülmüştür.